

Motion till riksdagen 2012/13:U276

av Peter Rådberg m.fl. (MP)

Stoppa vapenexporten till diktaturer

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige måste stoppa all vapenexport till diktaturer.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige ska verka för en svensk och global nedrustning.

Motivering

Vapenhandel är en viktig drivkraft bakom militär upprustning och bidrar därmed till väpnade konflikter. Miljöpartiet vill avveckla den svenska och internationella vapenhandeln. Vi kräver ett omedelbart stopp för all vapenförsäljning till krigförande stater, konfliktområden, diktaturer och till stater som grovt kränker mänskliga rättigheter.

Den internationella vapenhandeln är en viktig drivkraft bakom militära rustningar och bidrar därmed till krig och väpnade konflikter. Därför bör Sverige verka för en radikal svensk och global nedrustning, och för att resurser som idag förlösas på militär rustning omfördelas till insatser som kan förebygga krig och konflikter.

Svenskar säljer mest vapen i världen, räknat per person. Ser man till hela totalen så placerar vi oss på nionde plats under 2011. Under 2011 sålde Sverige krigsmateriel för 13,9 miljarder kronor. Det är rekord.

Vapenexporten har mer än fyrdubblats under den senaste tioårsperioden, från drygt tre miljarder till mer än 13 miljarder. Det motsvarar en ökning på mer än 300 procent.

Under 2011, liksom under 2010, sålde Sverige krigsmateriel till 63 länder, fler än någonsin tidigare. Detta kan jämföras med 52 länder under 2000 och 33 länder under 1990.

Fel! Okänt namn på

De fem största mottagarna av krigsmateriel från Sverige under 2011 var i ordning Thailand, Saudiarabien, Indien, Pakistan och Storbritannien. Dessa fem länder stod ensamma för 60 procent av exporten.

Över hälften av svensk krigsmaterielexport under 2011 (56 procent) gick till 20 länder som den amerikanska organisationen Freedom House klassade som icke-demokratier, däribland Brunei, Förenade Arabemiraten, Saudiarabien och Pakistan. Totalt exporterade Sverige krigsmateriel till icke demokratier förra året till ett värde av 7,8 miljarder kronor.

Det innebär en ökning på mer än 100 procent i jämförelse med 2010. Bara Saudiarabien fick ensamt köpa krigsmateriel för 2,9 miljarder kronor, vilket motsvarar en femtedel av den totala exporten. Saab AB som helhet är Sveriges ojämförligt största producent och exportör av krigsmateriel. Saab-koncernen står ensam för nära 60 procent av den svenska krigsmaterielexporten.

Andra stora företag som exporterar krigsmateriel är BAE System Hägglunds, BAE System Bofors, Nammo, Kockums och Volvo Aero.

Sveriges regering är ytterst ansvarig för den svenska vapenexporten. Inom regeringen är det utrikesminister Carl Bildt som ansvarar för regeringens policy och handelsminister Ewa Björling som ansvarar för regelförändringar. Regeringen har emellertid delegerat tillståndsgivningen för vapenexport till den så kallade Inspektionen för strategiska produkter (ISP).

Vapenexport är i princip förbjuden. Men undantag kan medges enligt lagen om krigsmateriel om det finns säkerhets- eller försvarspolitiska skäl för det och det inte strider mot Sveriges utrikespolitik. Regeringens riktlinjer säger i korthet att vapenexport inte bör beviljas om ett land är involverat i, eller riskerar att dras in i, en väpnad konflikt eller om det förekommer grova och omfattande kränkningar av mänskliga rättigheter.

Trots riktlinjer som borde förhindra detta säljer Sverige krigsmateriel till både krigförande länder (till exempel USA och Indien) och diktaturer (till exempel Förenade Arabemiraten och Saudiarabien).

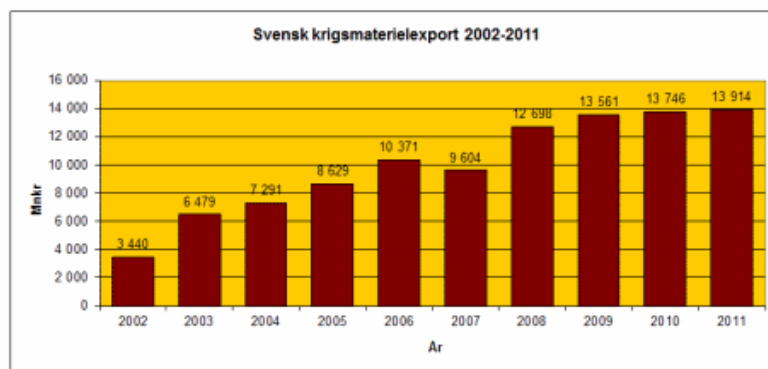

Diagram vapenexport 2002–2011, miljoner kronor.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 4 oktober 2012

Peter Rådberg (MP)

Bodil Ceballos (MP)

Annika Lillemets (MP)

Jan Lindholm (MP)

Valter Mutt (MP)

Lise Nordin (MP)

Maria Ferm (MP)